

вызывающими развитие профессиональных заболеваний и потерю работоспособности. Этого можно избежать при осуществлении целенаправленных действий по постановке голоса: развитию голосовых данных, сущностью которых является процесс усвоения наиболее оптимального взаимодействия систем голосового аппарата, а также их координации.

Особенный акцент сделан на осмыслении некоторых педагогических и психологических аспектов постановки голоса. Автором предложен комплекс эффективных упражнений, которые можно использовать в различных видах занятий со студентами.

Ключевые слова: педагогическое мастерство, постановка голоса, голосовой аппарат, педагогическая деятельность.

S. V. Kysla

VOICE SETTING AS THE PEDAGOGICAL SKILLFULNESS FORMING CONSTITUENT Summary

The article deals with the specific requirements relating to the preparation of teachers of all disciplines. They are related to the skills and ability to use your own voice, which is an important component of pedagogical skillfulness.

Pedagogical activity is connected with high tension for the voice apparatus, causing the development of occupational diseases and loss of working capacity. This can be avoided by implementing actions to voice setting: the development of voice skills, the essence of which is the process of learning the most efficient interoperability of the vocal apparatus, as well as their coordination.

The article analyzes some pedagogical and psychological aspects of voice training, a complex of effective exercises that can be used. Teaching work is connected with intensive loading the voice articulator organs. The article deals with the specific requirements to all specialties teachers training.

Key words: pedagogical skillfulness, voice setting, voice apparatus, pedagogical activity.

УДК 37:78-054

М. В. Вовк

ДИТЯЧИЙ ФОЛЬКЛОР – ЕФЕКТИВНИЙ ЗАСІБ ЕСТЕТИЧНОГО ВИХОВАННЯ ДОШКІЛЬНЯТ

У статті висвітлюються дитячі етно-пісенні традиції та обряди, закладені поколіннями української нації для виховання дошкільнят. Здійснено музично-теоретичний аналіз українських колискових пісень, як жанру народної творчості, що ефективно впливає на наймолодших, у правильному сприйнятті мелодики, слова і музики та виховує любов до природи, історії, матері.

Ключові слова: народна творчість, обряди, звичаї, традиції, народна музична творчість.

Постановка проблеми. Етноукраїнська пісенність входить у скарбницю людської культури як дорогоцінне надбання поетичної творчості трудівників. Вона здатна окрилювати поривання, надихати у праці, овівати радістю відпочинок, розраджувати в горі, тамувати душевні болі, множити сили в боротьбі. Без народної пісні взагалі немислиме повнокровне життя людини. До пісні звертаються колективно та поодиночі, у будні й у свята, старі й молоді, за найрізноманітніших життєвих нагодах і душевних зворушеннях.

Календарно-обрядові пісні в тому вигляді, в якому вони дійшли до наших днів, містять багато ліричних, гумористичних і сатиричних пісень та багато ігрових, хороводних, що перейшли в дитячий репертуар, чим поповнили музичну етнопедагогіку. Типологізація дитячого фольклору розглянута в дослідженні Г.В. Довженок "Дитячий фольклор", у якому в повному об'ємі розкрито музична етнопедагогіка [8]. Починаючи з колиски, дитина одержує найпростіше уявлення про добре й погане, про дозволене й недозволене, про любов і нелюбов, що передається в пісні через алегорію тварин (кота-воркота, сонка-дрімка, соловейка, зозульку, сороку-ворону, курочку-качечку тощо) та через рух (тосі-тосі, чуки-чуки, топці-топці). Значний обсяг виховного процесу охоплює музична етнопедагогіка дитячий вік дошкільнят. Великий вклад до нього зробив Василь Верховинець (Костів) у своїй праці "Весняночка".

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Розглядаючи народознавство українців та їх

етнопедагогіку, усі дослідники зверталися до народної музики, проте, не маючи музичної освіти, вони рідко торкалися типології й методології шляхів і методів аналізу існування народної педагогіки у сфері музики. Досліджуючи й записуючи народний музичний фольклор, вони переважно розглядали його як фон до трудового, морального, економічного, лінгвістичного й інших видів етнопедагогіки, часто не звертаючись до почуттєвого, емоційного виховання, до якого пряме відношення має народна музика. Ця якість народного музичного мистецтва має своє найбільш значуще досягнення і вплив. Ні одну важливу діяльність людини чи певні суспільні, історичні події не обминула музично-пісенна творчість українця, щоб не освятити його своїми почуттями через мелодію, ритм і музичну пам'ять, у якій (як генетичній якості) зберігала й передавала їх. Усі ці особливі генетичні якості українця, його ментальність постійно поверталися до пісні як до поради, почуттєвого вияву й ставлення до своєї національної долі, історичного минулого й бачення свого майбутнього. Порятунком для нації, яка була історично позбавлена державності, стали народні звичаї й традиції, важливіші з них для українця були оспівані в піснях і засобами музичної етнопедагогіки збережені й передані для кожного вікового цензу людини.

У чому педагогічна сутність народних звичаїв у процесі виховання дитини? Корисні звички формують позитивні якості дитини (наприклад, бути уважним до старших, привітним, чемним, не обманювати, не лінитися, бути акуратним та інші) й запобігають шкідливим звичкам (наприклад, капризувати, обманювати, битися, бути неслухняним, лінитися і т. д.).

Весь людський вік – від народження й до могили – супроводять пісні. Спочатку гойдається материнський спів з колисками малюків, ронячи в дитячі душі перші зерна поезії, сповиваючи дитинство в тихі мелодії. Потім дзвенять пісні дівочими та парубочими голосами під високим голубим небом та під місяцем-місяченьком, вливаючись у серця співаків бентежністю чийогось кохання, смутком чиєїсь розлуки, чиймись мріями, надіями, поривами до щастя. Чиймось, але таким близьким, неначе власним. У тому й секрет майстерності етноукраїнських пісень, що в них надана перевага загальнолюдським почуттям та переживанням, найтиповішим життєвим ситуаціям. Лірична пісня несе в собі **високу народну мораль**: вона завжди стає на бік покривдженого, багатству протиставляє красу, розрахунку – кохання, поетизує працьовитість, доброту, щедрість, ширість почуттів, вірність. Тим вона й мила людям праці.

Етноукраїнська пісенність – це саме життя, сама історія народу, талановито розказана ним же. Ця думка – одна із провідних у численних відгуках про українську народну поезію.

В. Белінський підкреслював: "Народна поезія України була вірним дзеркалом її історичного життя" [1, с. 6-7].

Цей погляд на українську поезію поділяв і О. Добролюбов, який писав, що на Україні "пісня і дум" становлять народну святиню, краще добро українського життя, в них горить любов до батьківщини, виблискує слава минулих подвигів; в них дихає і чисте, ніжне почуття жіночої любові, особливо любові материнської... Усе коло життєвих насущних інтересів охоплюється в пісні, зливається з нею, і без неї саме життя стає неможливим" [3, с. 280].

Життєву справедливість як одну із відмітних рис етноукраїнської народної пісенності відзначали М. Чернишевський і Лев Жемчужников, М. Старицький та І. Франко, О. Довженко і М. Рильський та багато інших діячів культури.

Своєрідною квінтесенцією цього – афористичною оцінкою української народної пісні є слова Максима Горького: "Народна поезія України – апофеоз краси. Український народ проніс через століття рабства і неволі дорогоцінне багатство свого генія. Гляньте, який ласкавий та співучий світ розкривається в його безсмертних піснях" [9, с. 36-37].

Пропагуючи мораль, здоров'я, ширість і любов до трудової людини, кращі народні пісні – давні й сучасні – відігравали й відіграють неocenенну виховну роль у нашому суспільстві, розширюють розуміння краси, вчать мудрості. Тому **метою статті** є здійснення музично-теоретичного аналізу українських колискових пісень, як жанру народної творчості, що ефективно впливає на наймолодших, у правильному сприйнятті мелодики, слова і музики та виховує любов до природи, історії, матері.

Слід відзначити, що в процесі свого життя етноукраїнські пісні відриваються від конкретного історично-соціального ґрунту і все більше акцентують на рисах оспівування героїв, типових для певної родинної чи суспільної верстви.

Найважливіший огляд віршованих жанрів етноукраїнського дитячого фольклору, у тому числі колискових пісень та забавлянок, зроблено В. Боцьком у статті "Дитячий фольклор – важливий засіб трудового й естетичного виховання наймолодших" [10, с. 10-11]. Етноукраїнські колискові пісні відомі всім і викликають захоплення своєю простотою, безпосередністю, ніжністю. У них віддзеркалено найвищі, найглибші почуття, властиві людині. Як видно із записів давніших та сучасних, колисанки побутували й побутують дуже широко. Здебільшого їх виконували жінки, однак чимало записів свідчать, що нерідко їх носіями були й чоловіки.

Багатство етнічного колискового репертуару, різноманітність тем, сюжетів, персонажів, емоційної насиченості творів викликають необхідність згрупувати їх для повнішого, чіткішого осмислення.

Виклад основного матеріалу. У центрі уваги багатьох колискових знаходиться дитина з її різноманітними потребами, на задоволення яких спрямовані думки і дії усіх, хто її оточує. Образ самої дитини в цих піснях є начебто сюжетною опорою, у той час як дійові особи (а їхні дії у даному випадку обов'язково пов'язані з дитиною) можуть бути різними. Це сон з дрімотою, кіт, шпак, гулі і сама мати. Іншу групу українських колискових складають такі, де панівне місце посідає образ матері, який проявляється і сюжетно, й емоційно. Її думки й турботи про дитину пов'язуються з обставинами власної долі, теперішнього й майбутнього. Пісням обох названих груп (особливо другої) властива така емоційна насиченість, яка дає відчуття й збагнути нюанси глибоких і заповітних материнських почуттів.

І, нарешті, ще одна група пісень містить такі твори, що сюжетно з образом заколисуваної дитини не пов'язані, але їх зміст спрямований до дитини. Такі твори могли становити особливий інтерес для дітей, які починали розуміти окремі поняття і явища.

Проблему походження та розвитку колискових пісень торкалися більшість дослідників, які вивчали цей жанр. Одні з них, прагнучи віднайти його витоки, беззастережно виводили колискову пісню із замовлянь, інші бачили лише зовнішню подібність цих явищ [5, с. 11-14].

ОЙ СПИ, ДИТЯ, БЕЗ СПОВІТЯ

Перші записи колискових було зроблено досить пізно, і сучасні дослідники можуть робити лише більш чи менш аргументовані припущення щодо генезису цього жанру. Цінним є спостереження білоруського фольклориста-музикознавця В. Флатова над інтонаційною будовою колисанок і замовлянь. Спільність їх інтонаційної будови, виявлена дослідником, є, вірогідно, не випадковою, а викликана глибшою спорідненістю цих жанрів.

Очевидно, колисковою піснею хотіли не лише приспати дитину, а й (як і замовляннями) привернути до неї (або відвернути) дію певних сил, часом осмислюваних як надприродні. Особливо яскраво це виявилось в притаманних українським колисанкам стислих, формульного характеру побажань дитині.

Характерними елементами колискових пісень, які поряд з іншими дають змогу вирізнити цей жанр, є специфічні заспіви, приспіви, ритмічне повторення певних слів чи звуків, своєрідних звертань. Найбільш поширеними з них є різноманітні варіації слова "люлі", яке як заспів чи рефрен зустрічається і в піснях календарно-обрядових [2, с. 495].

Коліскова пісня не розрахована на стороннього слухача. Це надає їй особливої щирості й безпосередності у вираженні найінтимніших, найглибших материнських почуттів, основним

"адресатом" яких є звичайно саме немовля. Коліскова поезія змістом певної частини творів спрямована, на нашу думку, також до дітей старших, які виконували в сім'ї обов'язки няньки біля молодших.

ОЙ СПИ, ДИТЯ, КОЛИШУ ТІ

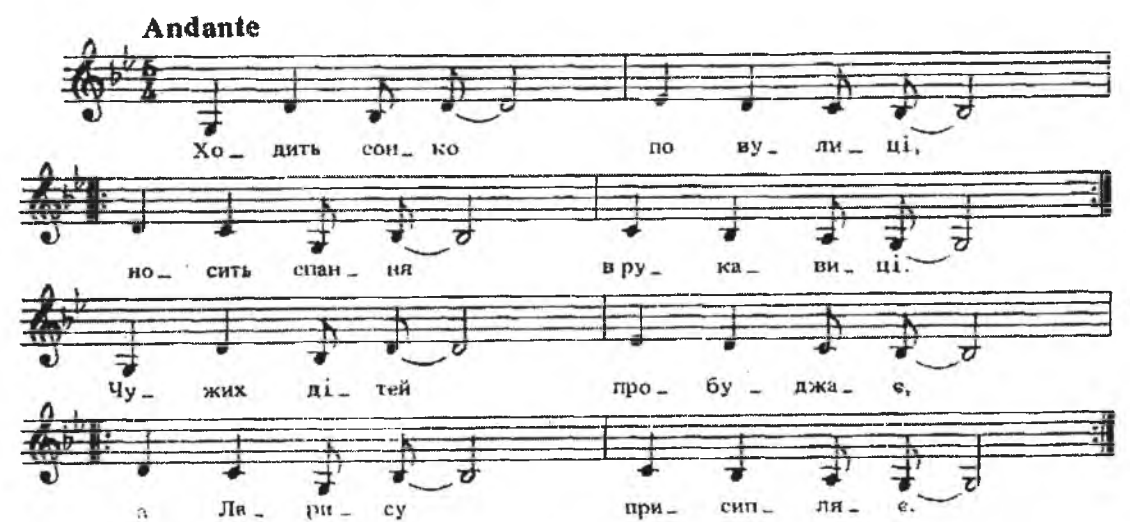

Твори цього жанру виражають безліч нюансів почуттів, думок, переживань і мають широкий простір для імпровізації. Спостереження над текстами виявляє їх гнучкість, значну варіативність на різних рівнях. Хоч основою цих імпровізацій виступає певний, кількісно обмежений набір мотивів, закріплений народною традицією, їх варіювання і поєднання практично необмежені, що й створює значну кількість своєрідних високохудожніх пісень.

Персоніфіковані образи Сну та Дрімоти в східнослов'янському фольклорі відобразили уявлення наших далеких предків про сон не як властивий людині фізичний стан, а як привнесений іззовні. Присутність саме цих образів, спільність їх для всіх східнослов'янських колискових, стійкість мотивів з цими образами, що розвиваються часом у своєрідні сюжети, є одним із свідчень древності самого жанру. Поширена по всій Україні одна з найпопулярніших колисанок "Ой ходить сон коло вікон" ось уже близько ста п'ятдесяти років записується в майже незмінному вигляді. В окремих колисанках відбувається вже деяке переосмислення цих образів: здатністю присипляти дитину наділяється "спанья", яке Сон носить з собою:

У колісаних піснях, що побутують переважно на Правобережній Україні, в темі сну широко представлено мотив "як заснеш (не заснеш), покину". Розвиваючись, він переростає в зворушливу картину материнської турботи. Її небуденність і поетичність створюється не обов'язковими, здавалося б, для благополуччя дитини предметами. Але саме вони роблять світ, в якому живе дитина, радісним і квітучим.

ХОДИТЬ СОНКО ПО ВУЛИЦІ

Природним видається виявлене в деяких піснях прагнення матері-селянки, життя якої часто було сповнене злиднів і нестач, бачити свою дитину в матеріальному достатку. В окремих колисанках він визначається зовнішніми деталями, що його символізують. Мати бачить свою дитину "в золотім намисті", "в золотому дукачі", "в жупані". Інколи в побажаннях дитині вимальовуються високі моральні ідеали народу, які вчать її "матір шанувати, вік договувати" [9, с. 36-375], бути корисним людям взагалі:

*Щоби росло на потіху,
Добрим людям на послугу* [6, 5].

Тема сну та заколисування широко розробляється і в піснях, де головною дійовою особою є кіт, вчинки якого так чи інакше пов'язані з дитиною. Таке широке й тривке входження цього персонажа до колискової пісенності, ймовірно, пов'язане з давніми народними уявленнями та віруваннями про кота, відгомони яких фіксувалися ще у ХІХст.

Мотивів, де кіт бере участь у заколиванні дитини, чимало, і відомі вони в багатьох варіантах та різноманітних поєднаннях. Кота (сірого, білого, волохатого, мудрого), одного або двох, маленьке кошенятко запрошують приспати немовля. Котик то сам заколисує дитину, то просто сприяє її сну – ловить мишку і кидає в колиску, а та допомагає дитині заснути, ловить качечку, пір'я якої іде на подушку, тощо. Ці мотиви зближує між собою не лише спільний головний персонаж. Вони мають здатність притягати до себе одні й ті ж мотиви іншої тематики для створення ширшого сюжету.

КОТИКУ СІРЕНЬКИЙ

Andante

Ко_ти_ ку сі_ рень_ кий, ко_ ти_ ку бі_ лень_ кий,
ко_ ку но_ ло_ ха_ тий, не хо_ ди по ха_ ті,
не хо_ ди по ха_ ті, не бу_ ди ди_ тя_ ти.
Ди_ ти бу_ де спа_ ти, ко_ тик вор_ ко_ та_ ти.
Ой на ко_ та вор_ ко_ та, на ди_ ти_ ну дрі_ мо_ та.
А- а- а- а!

Чимало колискових пісень пройняті прагненням творців до ідеалізації різних сторін життя маляти. Таке просте явище, як годування дитини, опоетизовується детальним переліком найрізноманітніших страв, що є начебто до послуг немовляти. У цей перелік потрапляють і такі, що аж ніяк не могли споживатися малою дитиною; їх набір у такий спосіб відбивав народне уявлення про бажаний добробут і достаток селянської родини. Тут і кашка з молочком, борщ з калачем, куліш, лемішка, вареники, кутя, червоні ягідочки, солодке яблучко, грушки, сливки, а також те, що було для селянської дитини ласощами, привозилося з міста, з ярмарку як гостинець, – пряничок, бубличок з мачком тощо. Думками про це зайняті голуби – "гулі", образ, що в народній творчості уособлює добро й чистоту.

ОЙ ЛЮЛЕЧКИ, ЛЮЛІ

Ой лю_ лє_ ки, лю_ лі, при_ ле_ ті_ ли гу_ лі,
при_ ле_ ті_ ли же гу_ лі тай сі_ ли же на лю_ лі.
А ви, гу_ лі, не гу_ дить і ди_ тят_ ко не збу_ дить,
а ди_ тят_ ко ма_ лень_ ке, о_ но спат_ ки ра_ день_ ке.

Серед етноукраїнських колисанок є велика кількість творів, чільне місце в яких посідає образ самої матері. У них також виявляється ніжне, пестливе, а то й самовіддане ставлення до дитини, але основний акцент – на почуттях і роздумах, пов'язаних із власною долею. Часто за невеликою за обсягом колисковою піснею чи приспівкою стоять глибокий роздум, біда або людська трагедія.

Переважаюча частина цих творів походить із західних українських етнічних територій – Західного Поділля, Галичини, Гуцульщини, Закарпаття – та з територій поза межами країни, де проживає українське населення, – Лемківщини, Пряшівщини. Майже всі вони мають форму монологу, яка підсилює їх щирість та безпосередність. Діалектний виявлений у них думок і почуттів широкий і складний: від безмежної, майже жертвовної любові до дитини до слів гіркої жалю.

ОЙ УСНИ, ДИТЯ, УСНИ, ОЙ БОДАЙ ЖЕ НЕ ВСТАЛО

Andantino

Ой у_ сни, ди_ тя, у_ сни, ой бо_ дай же не вста_
_ ло, ой то ти ме_ ні, ди_ тя, ой то ти ме_
_ ні, ди_ тя, ой руч_ ки і з'я_ за_ ло.

З-поміж колискових виразно виділяються пісні, в центрі яких образи баби і діда, що найчастіше з'являються разом. Самі персонажі і стосунки між ними, як правило, шаржовані, характер творів, зокрема багатоманітних варіантів пісні "Колисала баба діда", скидається на пародію колисанок. Ніжна турбота про дитину, її їжу, сон, спокій природна в колискових піснях; така ж турбота баби про діда виглядає комічною, а конфлікти між ними зображуються навіть грубуваті:

Колисала баба діда

Ізвечора до обіда:

*-- Ой спи, діду, старий бичку,
а я видою теличку* [7].

Коліскові пісні – один із жанрів, де превалююча роль належить практично-побутовій функції, і її основними виразниками є мелодія та ритм. Саме це П. Богатирьов вважав причиною

пересічності змісту багатьох колисанок [4, с. 211]. Не поділяючи такого різкого судження вченого щодо змісту творів, цілком погоджуємося з його думкою про те, що в тих випадках, коли текст колискових достатньо складний, він відіграє лише підлеглу роль. І якщо цього не можна сказати про колискові з "дитячою" тематикою, то зміст колисанок та приспівок, де основним є образ матері, відіграє другорядну роль щодо основної функції творів.

До пісень, традиційно виконуваних при колисці, міцно увійшли деякі твори родинно-побутової тематики, образна система та емоційність яких виявилися співзвучними почуттям і думкам жінки-матері над колискою.

Темою більшості цих пісень є взаємини матері з дорослими дітьми ("Мати сина колихала, дня і ночі не доспала", "А у степу над річкою стрічається син з матір'ю", "Кохала мати сина, свого чорнобривця"), часом приховані у форму досить прозорі алегорії ("Полишила перепелонька свої дрібні діти", "Ой дітки мої, голуб'ятка мої" та ін.). У деяких з них розвиток теми не обмежується лише зображенням певної драматичної ситуації, вчинків, які підлягали засудженню. Своєрідною експозицією стає звернення до минулого, коли мати ще колихала свого сина, дрібні діти були біля перепілки, а голуб'яткам була потрібна мати, і ніщо не віщувало про невдячність дітей у майбутньому. Очевидно, саме присутність у пісні образу матері в поєднанні з образом малої дитини забезпечили цим творам таке стійке входження до колисанкового репертуару. Це можна сказати і про пісню "Ой на горі лобода", що має у своєму змісті окремі історичні елементи, але вже близько ста років фіксується збирачами як колискова. Функцію колисанок виконують й інші пісні родинно-побутової тематики ("Зажурилася молоденька вдова", "Сини мої, соколи мої, а дочки – голубочки", "Вмерла наша матуся", "Ой піду я стиха під віконце" та ін.), які хоч і відрізняються конкретним змістом, проте мають виразну спорідненість і між собою, і з творами, про що йшлося вище, – у них обов'язково присутні образи матері та вже дорослих дітей.

Етноукраїнська колискова пісня – явище багате й різноманітне. Вона виражає високі людські почуття, створює ясний, радісний світ, сповнений веселої фантазії й гумору, часом ідеалізований.

Але якою б не була почута немовлям колискова пісня, вона стає першою зустріччю людини з високою поезією, що назавжди залишається з нею.

Етноукраїнська колискова пісня як особливий фольклорний жанр позначена високим поетичним світосприйняттям, глибиною мелодійного звучання, багатством образів. Лагідний материн наспів засівав дитячу душу любов'ю до людей, до природи, до усього живого. Під спів неньчиної пісні виростали поети і композитори, хлібороби і захисники рідної землі, філософи та мудреці, просто люди. Якби не мамина пісня, сказав якось один древній історик, яким убогим було б наше життя.

Недарма кажуть: пісня – душа народу. Чи не тому етнопедагогічний досвід з такою заповзятливістю у наймолодшому віці пропонував дитині насамперед пісню. "Виховання, – писав великий знавець дитячої психології Василь Сухомлинський, – це насамперед людинознавство. Без розуміння дитини – її розумового розвитку, мислення, зацікавлень, захоплень, здібностей, нахилів, мрійливості – немає виховання". З-поміж багатьох факторів, які особливо впливають на виховання дітей, він на перше місце ставив мамину пісню, виспівану над колискою свого немовлятка.

Не обов'язково бути великим знавцем, щоб відчутти глибину маминої пісні. Уважно вчитавшись у наведені зразки, неодмінно відчуємо ненав'язливу форму, мелодику слова і музики, багату образність, неперевершену поетику і насамперед любов до природи, історії, матері – ось саме ті чинники, котрі разом з неньчиным молоком має засвоювати з перших днів маленька дитина.

Українські колискові, як жанр народної творчості, здавна привертати пильну увагу дослідників і майстрів художнього слова. Уперше запис колискової "Ой ходить сон коло вікон" з'явився в альманасі "Русалка Дністровая" (1838). Згодом цикли пісень чи окремі твори входили до збірників М. Максимовича, А. Метлинського, Я. Головацького, Марка Вовчка, М. Номиса, Б. Грінченка та інших.

Висновки. Із досвіду відомих фольклористів, які записували пісні, переконуємося, що

народні перлини здебільшого живуть лише у пам'яті літніх людей. Ми добре пам'ятаємо, скільки унікальних пісень вихоплено із забуття від наших матерів. Якби не мамина пісня над цією колискою, хто зна, чи мали б ми змогу дивуватися чудовим співом Ніни Матвієнко, про що вона й сама стверджує: "Усім, що досягла я в пісні, завдячую тільки своїй добрій неньці. Це ж вона навчила мене не тільки співати, але й любити нашу прекрасну пісню!"

"Великі дороги в широкий світ завжди починаються від стежки біля рідної оселі, як велика мудрість, що розпочинається у вчених книгах, – від перших сторінок букваря, а багатство й краса поезії – від материної пісні, співаної над колискою..." [8, 38–39].

Отже, типологія дитячого музичного фольклору тісно пов'язана з етнопедагогікою і її семантикою "двомовності" слова й музики. Музична етнопедагогіка України проявилась і сформувалась на національному ґрунті і має самобутнє вираження в системі народного виховання. Ця самобутність проявляється в будові мелодій, їх ритмі та поетичному змісті.

Музичний фольклор сформувався згідно віковим особливостям: дошкільнята, молодші школярі, підлітки та юнацтво. Це відбувалося через колискові, веснянки, колядки, молитовні, народні пісні календарно-обрядового та родинно-побутового циклів.

Література

1. Артемова Л. В. Щоб дитина хотіла і вміла вчитися / Л.В. Артемова // Дошкільне виховання. – 2000. – № 5. – С. 6-7.
2. Андрієвський А. Т. Пісні Тернопільщини / А. Т. Андрієвський. – К. : Музична Україна, 1989. – С. 495.
3. Бондаренко А. К. Дидактичні ігри у дитячому садку / А. К. Бондаренко. – К. : Освіта, 1998. – 280 с.
4. Богатырев П. Г. Народная песня с точки зрения ее функций / П. Г. Богатырев // Вопросы литературы и фольклора. – Воронеж, 1978. – С. 211.
5. Булашев Г. Український народ у своїх легендах, релігійних поглядах та віруваннях: Космогонічні українські народні погляди та вірування / Г. Булашев. – К. : Довіра, 1993. – С. 11-14.
6. Вороніна Т. Збірник ігор для дошкільнят / Упоряд. Т. Вороніна. – К. : Веселка, 1989. – С. 5.
7. Веселовский А. Любовная лирика XVIII в. / А. Веселовский. – С. Пб., 1909. – С. 21.
8. Довженко Г. В. Український дитячий фольклор / Г. В. Довженко. – К. : Наукова думка, 1984. – С. 38-39.
9. Довженко Г. В. Українські народні колискові пісні та забавлянки / Г. В. Довженко, К.М. Луганська // Дитячий фольклор. – К. : Наукова думка, 1985. – С. 36-37.
10. Козицький П. Творчість Миколи Леонтовича / П. Козицький. – Музика, 1923. – Ч. 1. – С. 10-11.

М. В. Вовк

ДЕТСКИЙ ФОЛЬКЛОР – ЭФФЕКТИВНОЕ СРЕДСТВО ЭСТЕТИЧЕСКОГО ВОСПИТАНИЯ ДОШКОЛЬНИКОВ

Резюме

В статье представлены детские этно-песенные традиции и обряды, сформировавшиеся поколениями украинской нации с целью воспитания дошкольников. Осуществлен музыкально-теоретический анализ украинских колыбельных песен, как жанра народного творчества, который эффективно влияет на самых младших, у правильного восприятия мелодики, слова и музыки, и воспитании любви к природе, истории, матери.

Ключевые слова: народное творчество, обряды, традиции, детское музыкальное творчество.

M. V. Vovk

CHILDREN'S FOLKLORE AS AN EFFECTIVE MEANS OF AESTHETIC UPBRINGING OF PRESCHOOLERS

Summary

The article is devoted to children's ethno-song traditions and rituals that are founded by the generations of the Ukrainian nation for the up-bringing the pre-school-children. IT has been made musical-theoretical analysis of the Ukrainian bedtime songs as a kind of the folk creativity that effectively influences the youngest in the correct understanding the melody, word and music and brings-up the love for nature, history, mother.

Key words: folk creativity folkways, customs, traditions, folk musical creativity.